

اثری تازه از غلامرضا آقاییاری منتشر شد

انتشارات کتاب نیستان تازه‌ترین اثر «غلامرضا آقاییاری» را با عنوان «سفیدتر از برف، خوش‌بوتر از یاس» که داستانی نوجوانانه و با تمی عاشورایی است روانه بازار کرد. داستان «سفیدتر از برف خوش‌بوتر از یاس» از زبان نوجوانی شکل می‌گیرد که پدرش صاحب قهوه‌خانه‌ای است که قرار است مرشدی پیر که از

دوستان پدرش است در آن پرده بخواند. پسر چنان محو پرده خوانی مرشدش می‌شود که حس می‌کند همراه با او به داخل پرده و صحرای کرپلا وارد می‌شود و از نزدیک شاهد همه آنچه در آنجا رخ می‌دهد می‌گردد.

کتاب در ادامه و طی فصول مختلف خود در قالب همین سناریو روایتی از زندگی

برخی از اصحاب کمترشناخته‌شده در حادثه عاشورا را در قالب مواجهه نوجوان سفرکرده به صحرای کرپلا با آنها بازگو می‌کند.

کتاب نیستان «سفیدتر از برف خوش‌بوتر از یاس» را در ۱۰۴ صفحه و با قیمت ۲۳ هزار تومان منتشر کرده‌است. / جام‌جم دیلی

حالا که همچنان مسافرت کردن محدود شده، بد نیست از این فرصت استفاده کنیم و جهان را از نگاه نویسندگان ببینیم

سفرنامه کاغذی

احسان رحیم‌زاده

روزنامه‌نگار

این روزها دل همه برای سفر و گشت‌وگذار تنگ شده‌است. خبری از چمدان بستان، سفر و سوغاتی نیست؛ ولی در عوض میزبان مهمان ناخوانده‌ای هستیم که به جای همه ما سفر می‌رود. ویروس حسود کووید-۱۹ خودش از میدا چین به نقاط مختلف دنیا سفر کرد و اجازه نداد خیلی‌ها طعم و مزه مسافرت را بچشند. در روزهای خانه‌نشینی یا خواندن کتاب‌های سفرنامه‌ای می‌توانیم خلأ سفر نرفتن را جبران کنیم. سفرنامه‌ها در بردارنده ماجراهایی هستند که خواندن‌شان بخشی از هیجان و لذت یک سفر را به خواننده منتقل می‌کند.

در این گزارش سعی کردیم به نسل جدید سفرنامه‌نویسان بپردازیم. نوشتن خاطرات سفر چند سالی است که رونق گرفته. همزمان با آمدن سفرنامه‌های جدید به بازار کتاب، استقبال مخاطبان از این‌گونه کتاب‌ها نیز بیشتر شده‌است. سفرنامه‌های قدیمی مثل خسی در میقات، زین دایره مینا، از پاریز تا پاریس و برداران امیدوار از آنجا که ده‌ها سال پیش نوشته شده‌اند، اطلاعاتی قدیمی درباره مقصد سفر دارند. مخاطبانی که دوست دارند در جریان حال و هوای کنونی اماکن گردشگری قرار بگیرند، سراغ سفرنامه‌های جدید می‌روند، ما در این نوشته می‌رویم سراغ سفرنامه تازه‌تر. جای دو کتاب «نیم‌دانگ پیونگ‌یانگ» و «چانستان کاپلستان» در فهرست پیشنهادی ما به این علت خالی است که بیشتر در همین صفحه به آنها مفصل پرداخته‌ایم.

در کنار سفرنامه‌نویسان برخی از جهانگردان و ایرانگردان در حوزه پادکست بسیار فعال هستند و خاطرات‌شان را به جای نوشتن روی کاغذ در گوش امواج اینترنت زمزمه می‌کنند. شنیدن این پادکست‌ها هم شاید بخشی از دلتنگی شما به سفر را رفع کند.

سفر علمی یک نویسنده

عنوان: مونیک به افق تهران
نویسنده: مهدی حجوانی
ناشر: افق

بیشتر کتاب‌های قبلی نویسنده برای مخاطب کودک و نوجوان نوشته شده‌اند؛ اما این یکی ویژه بزرگسالان است. ذهن بازگوش نویسنده در کشور آلمان، مدام به سمت سرزمین مادری پرواز کرده و به همین دلیل اسم کتاب «مونیک به افق تهران» شده است. یادداشت‌های این کتاب از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۸ میلادی را در بر می‌گیرد و به دو سفر نویسنده مربوط می‌شود که در قالب فرصت مطالعاتی کتابخانه بین‌المللی «نسل جان» مونیک انجام شده است. او در این یادداشت‌ها تجربه‌هایش را از خیابان‌ها و خانه‌های مردم، فوتبال و تجربه‌اش از حضور در مدرسه‌ای آلمانی بیان کرده‌است.

سیاحتی در تاریخ

عنوان: سفر با حاج سیاح
نویسنده: احسان نوروزی
ناشر: افق

برای خواندن این کتاب نیازی نیست سفرنامه قدیمی «حاج سیاح» را خوانده باشید. فقط همین قدر کافی است بدانید حاج محمدعلی محلاتی یا همان حاج سیاح از نخستین جهانگردان ایرانی بوده که حدود ۱۵۰ سال پیش در دوران قاجار به اروپا سفر کرده و سفرنامه‌اش را نوشته است. حالا احسان نوروزی در سفر ۵۰ روزه‌اش به اروپا عامدانه به همان مکان‌هایی رفته که سال‌ها پیش حاج سیاح در کتابش روایت کرده‌است. او درک و تلقی خودش از جاذبه‌های اروپا را در مقابل روایت حاج سیاح قرار داده و از دل این مقایسه نکات جالبی را بیرون کشیده‌است. با این حساب او در کنار جهانگردی به دل تاریخ ایران و اروپا هم سفر کرده‌است.

جهانگردی اینستاگرامی

عنوان: مارکو شمین در ژاپن؛ خاطرات زوج اینستاگرامی
نویسنده: سمیه گلریز
ناشر: روزنه

سمیه و امین زوج جهانگردی هستند که خاطرات سفرشان را در اینستاگرام منتشر می‌کنند. کلمه «مارکو شمین» که در عنوان کتاب آمده مخفف اسم این دو نفر است به اضافه اسم شخصیت «مارکوپولو» که داستان سفرهایش را همه شنیده‌ایم. اصرار کاربران مجازی موجب شد سمیه گلریز تصمیم بگیرد خاطرات سفرش را مکتوب کند. اتفاقاً پس از چاپ کتاب، خوانندگان مجازی، مشتری این محصول فرهنگی شدند و به صورت اینترنتی آن را خریدند. کتاب قبلی این نویسنده «مارکو سمین در استرالیا» نام داشت.

سفرنامه‌نویس پرکار

عنوان: بی‌زمستان
نویسنده: منصور ضابطیان
نشر: مثلث

در کتاب‌فروشی‌ها وقتی به قفسه سفرنامه‌ها سر می‌زنید، منصور ضابطیان با کتاب‌هایش سهم بیشتری را نسبت به دیگر نویسنده‌ها به خود اختصاص داده‌است. از آنجا که تعداد کتاب‌های او در قالب سفرنامه زیاد است، تصمیم گرفتیم در این مطلب فقط به جدیدترین مورد بپردازیم. کتاب «بی‌زمستان» «دستاورد سفر» او به کشور های تاجیکستان، آذربایجان و گرجستان است. فاصله کم این سه کشور با ایران خاطرات کتاب را برای مخاطبان ملموس‌تر کرده‌است. در کشور تاجیکستان اشاره‌های او به اشتراکات زبانی و فرهنگی آنجا و اینجا به روایت شیرینی خاصی بخشیده‌است.

سفرنامه مذهبی

عنوان: داستان لبنان
نویسنده: زهره یزدان پناه قره‌تپه
ناشر: سوره مهر

زهره یزدان پناه قره‌تپه در کنار دیگر برگزیدگان جشنواره سلام بر نصر... به «لبنان» سفر کرده‌است. از آنجا که سفر محتوایی فرهنگی داشته، نویسنده از رسانه‌های لبنانی بازدید کرده و دیداری هم با سفیر ایران در لبنان داشته‌است. او در فصل پنجم به بیان خاطرات دیدار از شبکه المنار، شبکه نیوتی وی و دیدار با سفیر ایران در لبنان و دیدار از روزنامه السفیر می‌پردازد. این سفرنامه‌نویس که علاقه زیادی به بازدید از اماکن مذهبی دارد، ماجرای زیارت حرم حضرت خوله را با جزئیات شرح داده‌است. گفته شده «خوله» یکی از دختران امام حسین (ع) بوده که در بعلبک بیمار می‌شود و از دنیا می‌رود.

رکوردشکنی یک حاجی

عنوان: یاد یار و دیار
نویسنده: رسول جعفریان
ناشر: مورخ

این کتاب دستاورد ۱۹ سفر معنوی به مکه در کنار یک سفر به ریاض است که نویسنده ضمن بیان گزارش روزانه، غالباً مسائل کتابی و فرهنگی را مد نظر داشته‌است. رسول جعفریان طی سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۹۳ برای اطلاع‌رسانی درباره فعالیت‌های بعثه در ایام حج به مکه مشرف شده‌است. او معتقد است یکی از جنبه‌های مثبت این سفرنامه‌ها همین است که برخی مسائل را به صورت مستمر مورد توجه قرار داده، و امکان مقایسه آنها را در طول سالیان فراهم کرده‌است. او نوشتن این کتاب یک رکوردشکنی هم کرده‌است؛ چون اولین بار است کسی ۲ بار به یک کشور و قریب به اتفاق آنها به دوشهر مدینه و مکه سفر کند و هر ۲ بار سفرنامه نوشته باشد.

کم‌جویی و خرسندی چینی‌ها

عنوان: دیدار با ژدها
نویسنده: میرجلال‌الدین کزازی
ناشر: گویا

میرجلال‌الدین کزازی پیش از این عشق و علاقه‌اش به سفرنامه‌نویسی را با کتاب روزهای کاتالونیا (روزنگارهای سفر اسپانیا) نشان داده است. کتاب جدید او دیدار با ژدها نام دارد و شامل تجربه‌های سفر استاد در کشور چین می‌شود. او در کتابش پیوندهای فرهنگی و تاریخی ایران و چین را مرور کرده و نوشته است: «چین کهن یادگارها و نشانه‌های بسیار از فرهنگ گرانسنگ ایرانی را در خود نهفته می‌دارد». خواندن خاطرات استادی که تعصب خاصی روی واژه‌های فارسی دارد و دوره کلمات بیگانه را خط قرمز کشیده خالی از لطف نیست.

ترکیب داستان و خاطره‌نویسی

عنوان: مرگ آقای سعدی در پاریس
نویسنده: مجید حسینی
ناشر: چشمه

نگاه یک استاد علوم سیاسی به شهر پاریس با فرهنگ و معماری دلبرانه‌اش جالب و خواندنی از آب درآمده است. مجید حسینی که پیش از این سفرنامه‌هایی از سفر به آمریکا و عربستان را منتشر کرده، این بار به بهانه دیدن سعید، دوست قدیم دوران دانشجویی اش به پاریس سفر کرده است. نویسنده هنگام گشت و گذار در شهر نیم‌نگاهی به تنهایی و انزوای دوستش، سعید دارد و نیم‌نگاهی هم به عجایب پاریس. درباره قالب کتاب نمی‌توان به راحتی اظهارنظر کرد. چون نویسنده قالب‌های مستندنگاری، سفرنامه، خاطره‌نویسی و داستان را در هم آمیخته و به ترکیبی جدید رسیده است.

اروپاگردی با هدف تفریح

عنوان: یک چمدان خاطره
نویسنده: سولماز اصل دینی
ناشر: نسل روشن

این کتاب در دو جلد منتشر شده و جلد سومش هم در حال نگارش است. تمرکز نویسنده در کتاب «یک چمدان خاطره» بیشتر روی کشورهای اروپایی مثل ایتالیا، فرانسه، اسپانیا، آلمان، سوئد، جمهوری چک و پرتغال است و البته در کنارش به کشورهایی چون آفریقای جنوبی، مالدیو، اندونزی و هند نیز سرک کشیده‌است. سولماز اصل دین، جهانگردی است که سفر به بیش از ۴۰ کشور دنیا را تجربه کرده و خاطرات ۲۰ سفرش را در قالب دو کتاب نوشته‌است. او سفرنامه‌نویسی را از سال ۹۱ آغاز کرده‌است. کتاب او حاوی سفرهای تفریحی فردی علاقه‌مند به جهانگردی است.

شنیدن هیجان سفر با «رادیو ماجرا»

پیشنهادهای گردشگری در «آهنگ سفر»

رادیوی مجازی «آهنگ سفر»، روایتی از سفرها، گفت‌وگو با گردشگران و معرفی انواع سفر را برای مخاطبان بازگو می‌کند. صفحه اختصاصی رادیو آهنگ سفر را می‌توانید در سایت بیپ تیونز و شنوتو و اپلیکیشن هدفون دنبال کنید. در بخش سفرنامه‌خوانی می‌توانید در جریان ریز و درشت سفر یک بانوی جهانگرد به کشور هند قرار بگیرید.

برخی از پادکست‌های آهنگ سفر مانند یک مجله رادیویی هستند و درباره ابعاد مختلف مسافرت با مخاطب گفت‌وگو می‌کنند. مثلاً در یکی از قسمت‌ها در این رابطه بحث می‌شود که گردشگران بیشتر چه آهنگ‌هایی در طول سفر گوش می‌کنند. موسیقی نواحی ایران و معرفی فیلمی در ارتباط با سفر از

خاطره‌گویی در حین سفر با «پادکست کوله‌پشتی»

مهدی پارسا، گردشگر فعالی است که و بسایتی اینترنتی به نام خودش راه‌اندازی کرده است. در صفحه‌اش بخشی به نام «پادکست کوله‌پشتی» دارد که می‌توان آن را یک سفرنامه صوتی نامید. ویژگی جالب کار او این است که خاطراتش را در حین سفر بازگو می‌کند. مثلاً وقتی به کشور ژاپن می‌رود کنار ساحل دریایی می‌نشیند و می‌گوید از صبح تا الان برای من این اتفاقات افتاده‌است. در پس زمینه خاطراتش

صدای امواج دریا را هم می‌شود شنید.

برخی از عناوین پادکست‌های این جهانگرد عبارتند از: «سفر به آمازون، بزرگ‌ترین جنگل جهان»، «سفر به فیلیپین، کشور جزیره‌ها»، «روستاگردی در فرانسه» و ... سفرنامه‌های نوشتاری او از آنجا که همراه با عکس‌های متنوعی است، طرفداران زیادی دارد.

ایرانگردی با «رادیو جولون»

«جولون» آن‌گونه که در شناسنامه‌اش نوشته رادیویی است برای «گفتن و شنیدن از سفر». در این رادیو مجموعه‌ای از پادکست‌های متنوع را می‌توانید بشنوید که موضوع‌شان جولان‌دادن در نقاط مختلف دنیا است. «رادیو جولون» را از این جهت انتخاب کردیم که توجه ویژه‌ای به موضوع ایرانگردی داشت. معمولاً سازندگان پادکست به جهانگردی بیش از ایرانگردی اهمیت می‌دهند؛ اما اینجا سنگینی دو کفه ترازو برابر

است.

در قسمت‌های مختلف «رادیو جولون» جاذبه‌های گردشگری جزیره قشم، کرمان و کرمانشاه معرفی شده‌است. نویسندگان این رادیو در توضیح قسمت مربوط به جزایر خلیج فارس نوشته‌اند: «هدف ما آدای دین به سرزمینی است که بهترین خاطرات را برپایمان رقم زد. ادای دین به فرهنگ و آداب و رسوم جنوب که هر بار به آن سفر کردیم روح‌مان را جلا داد».

در این پادکست درباره پیشینه و اهمیت خاک هرمز و پروژه حفاظت از لاک‌پشت‌های پوزه‌عقابی قشم صحبت شده‌است. در قسمت‌های دیگر موضوعات دیگری درباره سفر را می‌توانید بشنوید. مثلاً مهمانی که کمپینی درباره ویزا را انداخته به این مساله می‌پردازد که چرا برخی کشورها به ایرانی‌ها به‌سختی ویزا می‌دهند.